

KULTURMILJÖFRÄMJANDET

2018-09-27

Till Näringsdepartementet

Remissvar Boverkets rapport 2018:17. Lovbefriade åtgärder, utvändiga ändringar och anmälan – analys och förslag.

Kulturmiljöfrämjandet (KMF) lämnar följande synpunkter.

Av rapporten framgår tydligt hur komplicerad tillståndsprövningen enligt PBL och PBF blivit. För allmänheten har det blivit i det närmaste ogörligt att avgöra vilka åtgärder som kräver lov resp. startbesked, utan att först konsultera expertis. Detsamma gäller det närmast paradoxala att vissa åtgärder får vidtas i strid med detaljplan, medan andra måste vara planenliga eller i vissa fall kan tillåtas som en mindre avvikelse från planen. Expertisen förutsätts finnas hos kommunerna, men rapporten pekar också på att även kommunernas handläggare finner reglerna synnerligen svåra att tolka. En följd av detta är att kommunerna gör skilda bedömningar av likadana eller liknande fall. Till dessa svårigheter kommer det förhållandet att den som enligt kommunens bedömning gör fel mer eller mindre obligatoriskt ska betala byggsanktionsavgift eller i vart fall åläggas att rätta det felaktiga. Även om den kommunala bedömningen kan föras vidare till länsstyrelser och domstolar (överprövningens omfattning förefaller dessutom fortfarande vara något oklar) så innebär detta en avsevärd fördröjning och kostnader för såväl den enskilde som det allmänna. De kostnadsfördelar för den enskilde som en lättnad i lovplikten initialt kan medföra, riskerar att ätas upp genom att vederbörande i efterhand åläggs åtgärder eller avgifter samtidigt som kommunernas ansvar och kostnader för att upprätthålla en tillräcklig tillsyn ökar.

Genom att successivt allt fler frågor har lyfts över från lovprövning till prövning av startbesked har också frågornas inverkan på grannars rätt kommit att accentueras. Om deras synpunkter inte tillvaratas tidigt i prövningsprocessen bidrar också detta till den osäkerhet om prövningens effektivitet som beskrivits ovan.

För KMF är det särskilt angeläget att åtgärder som hotar att förvanska den kulturhistoriska karaktären både hos enskilda byggnader och anläggningar samt i bevarandeområdena inte lämnas därhän. Att tydligare klargöra vilka dessa områden är är en angelägen uppgift för plan- och byggväsendet. En just publicerad rapport från Riksantikvarieämbetet (Kulturvärden försvinner i byggprocessen. Intervjuer och

aktgranskning av bygglovsärenden) visar att i en majoritet av ärendena har kulturvärdena åsidosatts. Detta understryker gamla krav på en förstärkning hos kommunerna av den antikvariska kompetensen och medverkan i byggprocessen, men också en sådan sak som att detaljplaner med skyddsbestämmelser inte får genombrytas genom att vissa åtgärder får vidtas i strid med plan.

I rapporten argumenteras övertygande både för en bättre strukturering av provningssystemet, fler och tydligare definitioner samt att begreppet anmälan ändras till ansökan. KMF förordar mot denna bakgrund en genomgripande översyn av tillståndssystemet i PBL och PBF.

KMF har översiktligt bedömt de författningsändringar som föreslagits i rapporten som fungerande, men anser ändå att de bör genomföras endast som en etapp mot den mer genomgripande reform av provningssystemet som KMF i första hand förespråkar.

För Kulturmiljöfrämjandet

Thomas Adlercreutz